

Udlandsgælden var steget gennem 1980'erne og nåede nu 8 mia. kr.

Samtidig tog vi fat på at samarbejde med et landsstyre, som ikke var særlig godt forberedt på håndteringen af en så omfattende krise, og som i virkeligheden også helt frem til årsskiftet 1992-93 havde svært ved at erkende, at der kunne blive tale om betydelige tab i bankerne. Men ret skal være ret: Den daværende regering gennemførte i oktober 1992 i samarbejde med landsstyret etableringen af Finansieringsfonden af 1992.

Dette initiativ blev støttet af et bredt flertal i Folketinget og dannede spor for senere løsninger. Ja, faktisk kan vi se, at aftalen fra den 6. oktober 1992 om den første bankrekonstruktion blev løsningsmodellen i praksis også for de efterfølgende bankredninger: Sjóvinnubanken og i oktober 1993 Færøbanken.

Det forhindrede dengang desværre ikke, at den næste bankkrise brød ud stort set samtidig med denne regerings tilkomst den 25. januar 1993. Trods det tidspres, den netop tiltrådte regering blev sat under, blev aftalen af 1. februar 1993 mellem regeringen og landsstyret et vendepunkt i indsatsen for at bremse krisen og vende udviklingen.

Sagen var jo den, at vi indså fra starten i den ny regering, at der skulle en bred vifte af blandt andet erhvervspolitiske initiativer til; ny påpasselighed i fiskeriet og besparelser i den økonomiske politik var nødvendig.

Skulle vi forebygge nye kriser i banksektoren, krævede den en langsigtet indsats, for krisen opstod jo ikke som følge af banksagen. Det forholdt sig omvendt. Vores aftale af februar 1993 var fremsynet; det var indgreb, som den nytilltrådte lagmand lagde ryg til, indgreb, som virkede.

Jeg er i dag ikke i tvivl om – og det er magtpåliggende for mig at understrege – at netop aftalen fra 1. februar var afgørende for, at Færøerne igen kom ind på det rigtige spor. Jeg vil også gerne i dag sige, at politisk føler jeg, at den nytilltrådte lagmand betalte en høj pris senere for sin modige og sin fremsynede beslutning om at deltage i den nye aftale.

Historisk kan vi nu konstatere, at indgrebene og de hårde betingelser i den økonomiske politik virkede. Jeg er ikke i tvivl om, at det er en af de afgørende hovedårsager til, at Færøerne i dag efter ganske få år er på vej ud af den økonomiske krise, hvis man vel at mærke fastholder kursen.

For aftalen af 1. februar 1993 havde nemlig et bredere perspektiv. I aftalen indgik jo ganske stærke krav om besparelser på landskassens budget, helt i overensstemmelse med Den Internationale Valutafonds anvisninger, stop for store anlægsinvesteringer og nye skrappe initiativer for at sikre, at fiskeriet fremover bliver bæredygtigt efter den massive overfiskning i 1980'erne, der jo var en selvstændig årsag, en medvirkende årsag til krisen.

Den økonomiske långivning, som den danske stat ydede Færøerne i 1993, løste de helt akutte problemer i færøsk økonomi. Medicinen virkede, og de krav, vi stillede, skabte et bedre grundlag for udviklingen af den færøske økonomi på lidt længere sigt.

Lad mig minde om, at vi for det første bidrog til med vores indsats at opretholde det færøske banksystem. Alternativet ville have været uoverskueligt og have fået uoverskuelige konsekvenser, ikke mindst for den enkelte færing. Vi undgik et sammenbrud i økonomien.

Dengang var vi alle enige om, at det var udsigten, hvis blot én af bankerne gik ned. Heri ligger det politiske jo. Det var alle ansvarlige partier også enige om her i Folketinget dengang. For det andet muliggjorde støtten, at landsstyret kunne afdrage planmæssigt på sine lån hos de udenlandske kreditorer. Uden en løsning af disse to problemer ville følgerne af den økonomiske krise have været endnu alvorligere og ramt bredt i den færøske befolkning.

Det samlede billede er klart. Det var rigtigt, det vi gjorde. Det var rigtigt af den danske regering at lægge vægt på hjælp til selvhjælp-princippet over for færingerne. Hovedindsatsen byggede på en ny og – det vil jeg gerne komplimentere for i dag – meget slidsom indsats af hele den færøske befolkning og på en omfattende økonomisk dansk långivning kombineret med en række skrappe, men nødvendige betingelser.

Jeg kan godt undre mig en lille smule over, at det er, som om denne indsats fra den danske stats side og den økonomiske indsprøjtning fra den danske befolknings side, der vel at mærke dengang selv befandt sig i en meget svær situation, ligesom er blevet glemt i hele dette forløb. Har man på Færøerne og har visse danske oppositionspolitikere virkelig glemt det? Vi har ikke glemt det.

At den indsats kan være blevet glemt, hænger måske sammen med, at undersøgelseskommissionen påpeger, at der gik noget galt i for-